

Maribor, 29. decembra

»Dokler se ne izvede politika velikih socialnih reform, Francija ne bo pripravljena za odločilno bitko, ki se ji bliža z državo, dvakrat močnejšo v pogledu prebivalstva in oborožitve!« je dejal francoski državnik Paul Reynaud, ko je 2. novembra 1938 postal finančni minister v Daladierjevi vladi. Energični mož je že v prvih dneh vladanja svojega resora izvedel dalekosežne uredbe v francoskem gospodarskem življenju, ki so usposobile demokratično republiko, da je mirnega srca stopila na branik domovine.

Reynaudov vstop v finančno ministrstvo je pomenil konec vseh idej francoske ljudske fronte. Brez ozira na levo in desno je pristopil k svojim načrtom. Dosegel je, da so se ustavila nova javna dela in prihranil tako za oborožitev tri milijarde frankov. Zahteval je reorganizacijo uredb za pospeševanje poljedelstva in industrije. Dokazal je, da je vlada samo v zadnjih dveh letih stvorila 240.000 novih položajev v državni službi in izdal zakon, po katerem je nadaljnje sprejemanje uradnikov ukinjeno. Posebna komisija ima nalog, da ugotovi, če je izpraznjeno mesto kakšnega uradnika nujno potrebno popolnitve.

Težje kakor finančni je bilo rešiti gospodarski problem. Po mišljenju Reynauda je bil največji nasprotnik gospodarskega razvoja štirideseturni delavnik, češ, da ta povečava stroške proizvodnje. Reynaud se ni ustrašil protestov delavskih organizacij ne štrajka. Niso ga zmotili protestni govori, sam odličen govornik je bil prepričan o neuspehu generalne stavke, ki je morala propasti. Vpliv komunistov v industriji, ki je ne kontrolira država, je sicer močno narasel, toda Reynaud je šel svojo pot ter z ukinitvijo 40urnega delavnika povedel Francijo k cilju pospešene oborožitve.

Drugi razlog slabosti francoskega gospodarstva je bil v pomanjkanju kapitala in visokih obrestih. Država je izdala vse rezervne vire, ni mogla postavljati novih tovarn ter modernizirati stare. S tem, da je vlada ustavila javna dela in zmanjšala nekatere davke, je dala podvig privatnim kreditom in poživila industrijsko delavnost. Da bi olajšala gibanje cen, je ukinila kontrolo teh in obdržala nadzorstvo le nad nižjimi cenami. S tem je pomagala proizvajalcem in jim povečala dohodke.

Levičarski listi so sprva ostro kritizirali te dekrete, toda Reynaud in sodelavci so s sadovi triletnega programa zadovoljni. Že v prvih mesecih so se vloge na prihrankih povečale za tri milijarde frankov, Francija je edina celinska država Evrope, ki stalno dobiva nove rezerve zlata. Povečala se je proizvodnja, relativno zmanjšala nezaposlenost. Značilno za novo francosko inkarnacijo jacobinske tradicije je dejstvo, da je francoski delavec v času, ko je domovina v nevarnosti, brez odpora stalno po 55 do 60 ur tedensko na delu, da nadomesti rezerve, ki jih država nujno potrebuje.

Preveč bi bilo na drobno naštevati mere, s katerimi je Reynaud reguliral finančno življenje Francije. Ko so mu omenili, da se utegne pri svojih poizkusih spotakniti, kakor so se že mnogi pred njim, je Reynaud odvrnil, da se njeemu kaj takšnega prav gotovo ne bo primerilo. Zaupanje, ki ga ima francoski finančni minister v svoj program, mu mnogo pomaga k uspehu. Ni politik, tem sprefnejši je pa finančnik, ki ve, kaj hoče. Navdušen nacionalist ni nikdar kolebal v svojem patriotičnem čustvu. Ko je prišel v Nemčiji Hitler na oblast, je je prišel v Nemčiji Hitler na oblast, je Reynaud naglasil, da se mora Francija oborožiti. Ob zasedbi Porenja je celo predlagal mobilizacijo, v abesinskem sporu je zahteval, da naj ostane Francija v Zvezi narodov, dokler bo ta predstavljala orodje mednarodnega reda.

»Dogodki so nam pokazali, kako pravilne so bile naše reforme, ki nas bodo dvignile do zmage, če bomo vztrajni. Treba je pomagati državi, da se lahko z uspehom upre nasilju od zunaj. Pokazati moramo, koliko discipline, energije in delavnosti lahko proži ogrožena demokracija, ne da bi pri tem kaj izgubila na veljavi. To je smisel vseh naših naporov in če bi po nesreči ne uspeli, bi morali vsi poborniki demokracije, brez ozira na stranke priznati, da so prema-

Soglasnost med Vatikanom in Kvirinalom

RIM, 29. decembra. Havas. Sv. oče papež Pij XII. je bil včeraj sprejet na italijanskem dvoru z vsemi častmi in ob tej priliki so bili izmenjani tudi pomembni govori. Poglavar katoliške cerkve je s tem potrdil Mussolinijevo idejo sprave ter blagoslovil italijanski narod in njegove voditelje. Papežev govor je tudi potrdil vest, da bo Mussolini v kratkem sprejet pri papežu. Pri tem ne gre le za okrepitev vezi med Vatikanom in Kvirinalom, ampak tudi za enakost gledanja

obči na mednarodni položaj. S tem je dobilo italijansko stališče nevmešavanja v vojno najvišji cerkveni blagoslov. Italijanski listi komentirajo obširno ta dogodek in naglašajo, da je bil sprejem izredno priskrben in da je bil papež ginjen spravo manifestacij, ki mu jih je priredilo ramksa meščanstvo. Vatikan in Italija delata v duhu iste ideje krščanske civilizacije, misleč pri tem tudi na bodočnost naroda.

Podatki o Siegfriedovi liniji

BERLIN, 29. dec. DNB. Inženir Josef Pechlinger je izdal knjigo o utrdbah Nemčije na zahodni meji. Iz nje je razvidno, da je bilo pri utrjevalnih delih zaposlenih 243.000 ljudi, med temi 90.000 pionirjev nemške vojske. Tri sto delavskih oddelkov je delalo noč in dan, a nemške državne železnice so dale na razpolago 9000 vagonov za prevoz materiala. Iz vse Nemčije je bilo zaseženih 16.000 tovornih avtomobilov, ki so pomagali prevažati gradivo od železniških postaj do utrdbene črte. Tudi na Renu je bilo pritegnjenih mnogo ladij. Nem-

ška pošta je dala na razpolago 4200 omnibusov za prevoz delavcev. Vsa betonska dela napravljena za največjo odpornost, vzdolž vse meje in ob Renu je razmeščenih na tisoče utrjenih zaklonov. ki štejejo od vstopa Rena v Holandsko do švicarske meje pri Bodenskem jezeru, na dolžini 600 km, 22.000 betonskih utrdb z debelim zidovjem. Obrambna betonska črta je bila v začetku vojne podaljšana ob holandski meji do Severnega morja, tako da ima zahodni branik Nemčije od Alp do morja 850 km dolžine.

Racionalizacija živil v Angliji

LONDON, 29. dec. Reuter. Racionalizacija v prehrani bo od 8. januarja dalje razširjena tudi na meso in sladkor. Na osebo bo dovoljena količina trideset funt na teden. Načrt o kontroli življenjskih potrebščin in mesa bo stopil v veljavo 15. januarja. Ti ukrepi so potrebni, da prejme vsak državljan določeno količino.

Ministrstvo za prehrano izjavlja, da hoče na ta način dati vsemu prebivalstvu enako mero prehrane, v skladu z uvoznim načrtom življenjskih potrebščin za zagotoviti tudi zadostne količine prehrane in potrebščin za vojsko in vojno industrijo.

Sovjetska cenzura za vesti v tujino

MOSKVA, 29. dec. Havas. Sinoči je komisariat za zunanjo politiko sporočil dopisnikom tujih listov v Sovjetski uniji, da je znova uvedena cenzura za vse vesti, ki jih pošiljajo svojim listom. Cenzura za te vesti je bila ukinjena ob nastopu Molotova, ker je sovjetska vlada menila, da je dovolj močna in ji vesti tujih dopisnikov ne bi mogle več škodovati.

Žrtve pomorske vojne

LONDON, 29. dec. Reuter. Parnik »Lohdun«, ki je izginil s 14 možmi posadke, je gotovo izgubljen. Parnik »Detford« o ka erem že od 13. t. m. ni nobenih vesti, je bil go ova torpediran in potopljen. Imel je posadko 37 mož, od katerih se jih je rešilo le 5. Včeraj ja pa zadel obmino danski parnik »Hanne« in se popopil. Imel je posadko 16 mož.

LONDON, 29. dec. Reuter. Britanski parnik »Moortoft«, 875 ton, pogrešajo že nekaj dni in mislijo, da je zgubljen s svojo 13 člansko posadko.

LONDON, 29. dec. Stefani. Po poročilih iz Osla so v norveškem mestu Hagesundu slišali silovito streljanje na Severnem morju. Sodi se, da se je morala biti tam nova pomorska bitka. To domnevo povečuje še dejstvo, da je del nemških bojnih ladij odpul prej v tej smeri. Angleška admiraliteta pa poroča, da ni doslej prejela še nobenih vesti o kaki bitki na tem delu Severnega morja.

Zmanjšanje aktivnosti na zahodu

PARIZ, 29. dec. Havas. Komunikacije vrhovnega poveljsva javlja: V toku včerajšnjega dne je sovražna aktivnost znatno popustila.

LONDON, 29. dec. Posebni dopisnik agencije »Reuter« javlja s francoskega bojišča, da sta Sir Samuel Hoare in lord Henky, minister brez portfelja, obiskala glavno poveljstvo pro letalske artilerije na fronti. V angleškem delu francoske fronte je včeraj začelo snežiti, gost sneg neprestano zakriva okolico.

gani!« je naglasil v enem svojih govorov Reynaud, mož, ki se lahko upravičeno pohvali, da je v finančnem pogledu dvignil in zedinil demokratični francoski narod do složne obrambe, za katero mu nobena žrtev ni odveč.

Domaci zaobisk

Predsednik vlade v Ogulinu
Ministrski predsednik Cvetković je v spremstvu notranjega ministra dosel na konferenco JRZ v Ogulinu, kjer je med drugim naglasil: »Prišel sem k vam, kar naj bo pričetek novega dela. Vsi zavetniki Hrvati in Srbi morajo danes čuvati svoje živce. Interesi srbstva bodo popolnoma zaščiteni. Dr. Maček in jaz gledava enako na vse probleme. Ne smete se v teh krajih deliti na drobne strankarske programe. Sporazum ni naperjen proti srbstvu. Potrebno je potrpljenje, to kar je nas Srbe že od nekaj odlikovalo: širokogrudnost.«

Vodstvo SDS pri banu Šubašiću

Dočim je prvak SDS dr. Hinko Križman odpotoval v Beograd, kjer je stopil v stik z odličnimi predstavniki vladnih in opozicijskih strank, je minister dr. Srgjan Budisavljević s senatoriema V. derjem in Kosanovićem obiskal bana dr. Šubašića in se nad eno uro posvetoval z njim o aktualnih in važnih političnih vprašanjih.

Konferenca ba'kanskih držav dne 7. januarja v Beogradu

Po poročilih dnevnika »Der Neue Tag« bo dne 7. januarja v Beogradu posvetoval držav Balkanske zveze, na katerega je povabljen tudi Bolgarija.

Podla komunistična propaganda

Pod tem naslovom piše »Slovenec« o poročilih nekaterih listov iz Rima, da bo Vatikan pomagal Italiji v borbi proti komunizmu tudi na Balkanu in pravi: »Ta bomba, ki jo je vrgla Kominternina, ne pomeni nič drugega kot sledeče: Cerkev, ki se bori proti komunizmu, je le v službi italijanskega imperializma. Vatikan se je podredil italijanski državni politiki in se bori proti komunizmu zato, ker to služi italijanski zunanji politiki, zlasti njeni politiki na Balkanu. Še bolj jasno povedano, se to pravi: Kdor je proti komunizmu, je za italijansko nadoblast. Priznati je treba, da je ta podla in drzna laž, ki jo širijo komunisti in njihovi teoretiki, hoteč zavreti borbo proti komunizmu v naši državi, zelo zvito in spretno pripravljena. Zlagane so tudi vesti komunističnih agitatorjev o neklih demonstracijah v sosedni državi proti nam.«

43 aretirancev na pršino bivanje v Lepoglavi

Banska oblast Hrvatske javlja, da je v zvezi z zadnjimi neredi, ki so jih izzvali subverzivni elementi, v smislu uredbe o javni varnosti v državi poslala 43 ljudi na prisilno bivališče v Lepoglavi.

Slavonski Kulturbund proti političnemu sodelovanju Nemcev

Zadnje čase je več mestnih odborov odnosno funkcionarjev stopilo v stike z drugimi političnimi skupinami v svrhu političnega sodelovanja. Opozarjajo se na člen 4. Kulturbunda, ki prepoveduje vsakršno politično sodelovanje članom društva. Funkcionarjem Kulturbunda je prepovedano vsakršno strankarsko politično udejstvovanje tudi izven sedežne organizacije. Tudi ni dobro, če se udje Kulturbunda včlanijo v katero koli politično organizacijo, piše »Slawonischer Volksbote«.

Naša državna tiskarna četrta v Evropi

Minister dr. Krek je dejal novinarjem, da je naša državna tiskarna četrta v Evropi. Prva po velikosti je tiskarna »Daily Mail«, sledi bivša »Ullsteinova«, tretja je tiskarna »Illustration«, četrta pa naša nova tiskarniška stavba v Beogradu.

Proč preteklost, vaša je bodočnost

Ljudje, ne bodite neumni! Preteklosti nimate, imajo jo le kralji in velikaši, vaši gospodarji. Prah vaših dedov bi vam lahko pripovedoval samo o trpljenju, tlačanstvu in suženjstvu ne pa o slavi. V preteklosti nimate kaj iskati, vaša je bodočnost, če boste pametni in složni. Poglejte sedanost, poglejte iste stvari, koliko vas je, ki trpite zaradi iste stvar. Drugače boste tlačani in sužnji, kakor ste bili prej. (Dr. Ante Radič.)

VOJAŠKA OBVEZNOST V HOLANDIJI

AMSTERDAM, 29. dec. DNB. Vrhovni poveljnik holandske vojske je izdal ukaz, da bodo vsi zdravi moški od 18 do 59 leta poklicani pod orožje, če bo potrebno. Izvzeti so le narodni poslanci, višji uradniki, zdravniki, lekarnarji in predstavniki cerkve.

ŠVEDSKA ZA POMOČ FINSKI

STOCKHOLM, 29. decembra. Havas. »Svenska Dagbladet« poroča o nemirih med sovjetskimi četami v Murmansku in o uporu nekega oddelka, ki je pobil častnike in se vdal Fincem. »Dagens Nyheter« pa piše, da zmaguje v švedskem javnem mnenju vedno bolj razpoloženje, da Švedska direktno priskoči na pomoč Finski. Da se to še ni zgodilo, je glavni vzrok v tem, ker obstaja nevarnost, da bi v tem primeru nastopila proti Švedski tudi Nemčija.

Stockholm, 29. decembra. DNB. Vrhovno poveljstvo švedske vojske je sklenilo poslati vsem vojnim obveznikom, ki bodo v prihodnjih tednih in mesecih poklicani pod orožje, posebna pisma s potrebnimi vojaškimi navodili. Vpoklici se nadaljujejo.

STOCKHOLM, 29. dec. Reuter. Fond prostovoljnih prispevkov za Finsko znaša 5 milijonov švedskih kron. Ker še niso doposlane vse zbirke, se računa, da je dosegel celo že vsoto 10 milijonov. Tudi na Norveškem se zbirka nadaljuje in je po vesti agencije Stefani bilo poslanih Finski doslej že okoli 40 milijonov lir.

BELGIJSKA VLADA DOBILA ZAUPNICO

BRUSELJ, 29. dec. DNB. Belgijska vlada je stavila parlamentu vprašanje zaupnice, ki ji je tudi bila izglasovana z 92 protj 59 glasovom. Dva poslanca nista glasovala.

MAGINOTOV PEPEL V PANTEONU

PARIZ, 29. dec. Havas. Pariški občinski svet je na seji sklenil, da se pepel Andrea Maginota, graditelja vzhodne obrambne črte Francije, prenese v Panteon.

SOVJETI GRADE REČNE LADJE

MOSKVA, 29. dec. DNB. Sovjeti so začeli z gradnjo 580 ladij rečne plovbe za Ukrajino in Belo Rusijo. Posamezne ladje bodo dograjene že v maju, ostale do konca prihodnjega leta.

Mariborska napoved: Oblačno in mrzlo vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura —8,2; danes najnižja —21,8, opoldne —11,2.

Novice

Velika reforma davčne zakonodaje

Te dni je stopila v veljavo važna reforma davčnega zakona, ki je prinesla olajšanje za malega človeka, obremenila pa velepodjetja, zlasti tuja podjetja, ki si pri nas kujejo kapital.

Nova reforma oprošča zemljarine one male kmete, katerih vsota katastrskega čistega donosa celotnega zemljišča na področju ene davčne uprave ne presega 1000 din. Za ostale kmete pa se poviša zemljarina. S koncem tega leta prenehajo veljati olajšave pri odmeri zemljarine, znižan osnovni davek zemljarine v višini 10 odst. pa ostane še v veljavi. Višji dopolnilni davek zemljarine za večja posestva se po posebnem ključu zvišajo po lestvici od 6.5 do 26 odst.

Po novih določbah se obrtniške zgradbe oproste zgradarine prav tako, kakor industrijske. Uvedena je nova lestvica dopolnilnega davka k zgradarini. Ta davek je povišan.

Tudi glede pridobnine je reforma prinesla važne spremembe. Pridobnina se odvračnikom, zdravnikom, javnim notarjem, arhitektom, inženirjem, merilcem, geodetom, veterinarjem in carinskim posrednikom poviša od 8 na 10%. Pridobnina se oproščajo slikarji, kiparji, komponisti, ostali umetniki in književniki. Če njihovi dohodki ne presegajo letno 20.000 din. in novinarji, če opravljajo novinarski posel kot vzporeden poklic z zaslužkom, ki ne zadošča za preživljanje. Starostna meja kmetijskih in sezonskih delavcev se zniža od 65 na 50 let in so ti oproščeni pridobnine, če so prekoračili to starostno mejo.

Davčna reforma ima poostrene določbe za tuja podjetja, ki opravljajo posel v naši državi. Smatra se, da so razširila poslovanje na državo tudi ona tuja podjetja, ki prodajajo v naši državi svoje blago preko trgovskih potnikov.

Davčna osnova se ugotavlja po bilanci, zasnovani na poslovnih knjigah, pri naslednjih davčnih zavezancih: industrijska, rudarska, bančna, železniška, broderska, tramvajška in mednarodno-transportna podjetja in menjalnice, na-

dalje podjetja, katerih davčna osnova za prejšnje davčno leto znaša najmanj din 100.000 ali je promet predhodnega poslovnega leta dosegel najmanj 2 milijona dinarjev. Obveznost vodenja poslovnih knjig se prične s prvim dnevom poslovanja. Ako ima davčno oblastvo razlog, sumiti v verodostojnost davčne prijave in podatkov kakor tudi poslovnih knjig, tedaj ugotovi davčno osnovo na podlagi primerjave s sličnim podjetjem, obratom ali poklicem.

Osnovni davek se poviša od 10 na 12% pri onih davčnih zavezancih, ki se jim osnova določi po bilanci. Reforma tudi delno povišuje dopolnilni davek pridobnine zlasti v višjih stopnjah. Najobčutnejše je povišanje pridobnine za one zavezance, ki se jim ugotovi davčna osnova po bilanci, ker se jim povečata osnovni in dopolnilni davek.

Davčna novela uvaja še minimalni davek pridobnine za podjetja s prometom preko 2 milijona din. Podjetjem in obratom, ki so zavezani posebnemu davčnemu dodatku (veleblagovnice, tvornice, ki

prodajajo blago v industrijskih prodajalnicah ter trgovska in obrtna podjetja s podružnicami) se odmeri minimalni davek v dvojnem znesku. Vsa trgovska in obrtna podjetja, ki imajo poleg glavne obrate še podružnice za prodajo blaga potrošnikom, so zavezana posebnemu davčnemu dodatku, če njihov promet presega milijon din.

Mali obrtniki, ki delajo z ročno močjo brez uporabe pogonskih strojev z največ dvema pomočnikoma, bodo plačevali pavšalni davek tudi po krajih, ki imajo več kakor 20.000 prebivalcev. Nadalje so se deloma spremenile določbe o davčni stopnji rentnine in o pobiranju rentnine. Pri družbenem davku so posebno poostrene določbe za tuje pravne osebe, za odmero davka v sumljivih primerih, za podjetja, ki ne dovolijo vpogled v knjige, povečan je minimalni davek in povišan dividendni davek. Pri uslužbenškem davku so povišane davčne stopnje za velike dohodke. Podrobnejšo reformo davčnega zakona bomo prinesli v izčrpnem poročilu naslednje dni.

V Selnici gradijo novo šolo

Selnica ob Dravi. Božični čas je, krajina je otožna, saj prihaja znanilec zime. Sredi vasi v Selnici je zelo živo. Na obsežnem stavbišču rase iz tal mogočno splotje nove selniške narodne šole. Bilo je v sredi meseca oktobra, ko je bila prva lopata zasajena, da pripravi temelje novi hiši, žarišču naše narodne prosvete. Sedaj hite, akoravno je že božič, da veliko stavko, ki bo imela deset razredov, v najkrajšem času pokrijejo. Prilčno 200 tisoč din bo stala sama gola stavba, za ostala dela bo potreba žrtvovati še velike vsote. Radi bodo občani dali sredstva na razpolago, saj vedo, da je treba mladino dobro pripraviti za življenjsko borbo. Mladina mora biti zdrava, v zdravih prostorih bo ohranila zdravje in bogatila svoj um. Sedanji prostori stare šole ne

odgovarjajo predpisom; povrh tega jlt je premalo. Saj so učni prostori zasedeni od jutra do večera.

Z radostjo in ponosom gledamo hitro delo preko dneva v pozno noč. Selnici, osobito deca, pričakujejo radostni dan, ko bodo namerili prvi korak v novo stavbo. Tam zgoraj, visoko na Kobanski planini, vrh Slemenca, misli skrbna mati na svojo deco, ki bo tudi v bodoče morala v dve uri oddaljeno selniško šolo ob lepem vremenu. Vremenske neprilike ji bodo mnogo dni dnevno pot k pouku preprečile. Otroku želi olajšanje šolske dobe, in z gotovostjo pričakuje, da bodo odločilni činitelji uredili po dograditvi selniške šole načrt, da dobi Slemen »vrhanci« svojo malo planinsko šolo.

Danes prilagamo »VEČERNIKU« poličnice. Naročnike prosimo za nakazilo naročilne za januar. Zaostankarji naj tudi poravnajo naročnino, ker sicer izgube pravico do nezgodnega zavarovanja naših naročnikov za din 10.000.—. Izplačilo zavarovalnine je edvisno tudi od tega, če je imel naročnik, ki se je ponešrečil, vsaj 14 dni pred nezgodo naročnino v redu poravnano.

UPRAVA »VEČERNIKA«.

Pragersko

Igra »Peterčkove poslednje sanje« na Pragerskem. Osnovna šola je igrala v sokolski dvorani krasno igrico »Peterčkove poslednje sanje«. Potek igre je bil zelo dober. Igralci so svoje vloge res sijajno izpeljali, posebno Zlatko Pflam v vlogi Peterčka. Za konec so zapeli par pesmic, ki so občinstvo zelo zadovoljile. Za uspeh ima zasluge šolski upravitelj g. Ludvik Mašat, ki pa žal iz Pragerskega odhaja. Po igrici so imeli čajanko, ki jim jo je priredil g. Furman Slavko.

Iz Pragerskega v Luče v Savinjski dolini je premeščen šolski upravitelj g. Ludvik Mašat.

Upokožen so na Pragerskem premikači Bevc Karl, Repnik Mihael, Kramer Alojz in skladiščnik g. Vaidman Bela.

Občina Spodnja Poljsava-Pragersko razglašča, da si naj delavstvo čimprej nabavi delavske knjizice, ker jim je brez istih vstop v vsako službo nemogoč.

Zaujal se v Pragerskem ne dobi petroleja? Kljub temu da se v drugih trgovinah petrolej dobi, ga na Pragerskem ni dobili.

Pragerske pošle so zelo ledene, posebno zjutraj in zvečer. Potrebno bi bilo, da bi se posipale in bi se s tem preprečile morebitne nesreče.

Namesto venca na grob župana občine Spodnja Poljsava-Pragersko g. Kotnika, je darovala tovarna opeke g. Stainklavberja na Pragerskem občini 150 din. Občina je denar razdelila med reveže za božičnico.

S »ats« a edineca na Pragerskem je priredila svojim mladim pripadnikom v soboto zvečer zelo lepo božičnico. Po nagovoru brata Hugona Ogrinca, ki je v kratkih vzpodbudnih besedah dal navzočim obrise o skavizizmu, je bila obdaritev. V splošnem je treba vodnikom izreči pohvalo za tako lepo prirejeno božičnico, a prijateljem skavizma se je treba zahvaliti za darove.

Oglašase

in voščila

za noveletno številko

»Večernika«

vljudno prosimo, naj

se jih odda najpozneje

do sobote

9. ure dopoldne v

ogl. odd. Večernika

AVTOMOBILSKA NESREČA MARIBORČANOV PRI ŠPILJU

Za praznike se je odpeljal v Nemčijo k sorodnikom pobreški ključavničarski mojster Rudolf Zupan s svojo ženo Gizelo in sinom Brankom, zraven na avto je priselila Zupanova sosedica s Pobrežja posestnica Amalija Haričeva, ki ima v Nemčiji hčerko. Ko so se vsi po prazniških vračali proti naši meji, jim je znenada nekaj pred Špiljem prekrižal cesto pes. Zupan se je hotel psu izogniti, kar pa je postalo zanj usodno. Zadel je z avtom v občestno drevo ter razbil prednji del voza. Pri trčenju so dobili potniki, ki so nato nadaljevali pot po vlakcu, po glavah težje in manjše poškodbe. Vsi se zdravijo v mariborski bolnišnici.

o Velesejem v Milanu. — Prihodnja prirediteljev velesejma v Milanu bo od 12. do

27. aprila 1940. Kakor običajno bodo za posetnike milanskega velesejma dovoljeni znatni popusti na železniških tarifah. Zanimostne slovenske tvrdke, ki želijo razstaviti vzorce svojega blaga, se opozarjajo že sedaj na to gospodarsko prirediteljev.

Celle

c Hvalevredna gesta celjske tekstilne tovarne. Celjski tekstilni tovarni »Metka« in »Elka« sta za božič mestni občini podarili mnogo blaga za obdarovanje mestnih revežev. Kakor čujemo, namerava celjska tekstilna tovarna Bergmann in drug z večjo množino blaga in tudi z večjim denarnim zneskom obdarovati reveže za Novo leto. To je hvalevredna gesta, ki je bodo reveži tudi za Novo leto veselili.

c Hud mraz je pritisnil v celjski kotli. Včeraj zjutraj je kazal toplomer v mestu 23 v okolici pa 25 stopinj pod ničlo. Savinja in Voglajna sta delno, drugi potoki pa popolnoma zamrznjeni.

c Drsaljšče SK Celja v mestnem parku je odprlo.

c Policijska ura v Celju je na Silvestrov večer za gostilne, razen okrepčevalnic, do 2., za kavarne pa do 3. zjutraj.

c Rok za izmenjavo poslovnih knjizic pri celjski policiji poteče 31. t. m. in ne bo podaljšan.

c Celjski šahovski klub bo imel drevo ob 20. redni brzoturnir za prvenstvo v mesecu decembru. Prijave se sprejemajo do pričetka turnirja v klubskih prostorih hotela »Evropa«.

Vzorna skrb za našo mladino

Ljutomersko Kolo jugoslovanskih sester je tudi letos obdarilo otroke ljutomerskih ljudskih šol z obuvalom, toplo obleko in perilom. Sredstva za nakup daril je Kolo dobilo od raznih dobrotnikov. Nabiralna akcija v Ljutomeru je imela lep uspeh. Posebno akcijo je izvedlo Druženje trgovcev in je predsednik g. Vila r nabral za Kolo in njegove človekoljubne namene med ljutomerskimi trgovci 3000 din. Prispevala je tudi organizacija Rdečega križa. Sestre-Kolašice so sešile same mnogo oblek. Tako je bilo mogoče, da je prejelo božična darila nad 200 najrevnejših šolskih otrok, po večini viničarska, delavska in kočarska

TOVARNA ZA DUŠIK JE ZVIŠALA PLAČE

Ruška tovarna dušika je zvišala mezde delavstvu po vzgledu ostalih podjetij v Sloveniji in državi. Mezde so zvišane za 21%. Tako bodo dobivali neporočeni delavci na 14 dni 100 din več plače, poročeni 120, poročeni z enim do treh otrok 150 in poročeni z več kakor s tremi otroki 180.

c Umrl je v celjski bolnišnici 62 letni dninar Jože Kožuh iz Arclina pri Vojniku.

c Avto ga je povozil. Na cesti pred javno bolnišnico v Celju je neki osebni avto povozil 65 letnega prodajalca pečiva Fr. Esiha iz Celja in mu nalomil hrbtenico.

c S pištolo si je prestrelil roko. 10 letni vrtnarski vajenec Ferdo Gajšek iz Kerkove ceste v Celju je popravljal pištolo, ki se je sprožila in mu prestrelila desno roko v zapestju.

c Nesreče. 43 letni mizarški mojster Martin Kolarič iz Crete pri Hrastniku je padel in si zlomil desno nogo. — 65 letni posestnik Mihael Ježovnik iz Paške vasi je v gozdu pri spravljanju lesa padel in si zlomil desno roko. — 32 letni posestnik in gostilničar Franc Lever iz Prekope pri Vrsknem je doma padel in si zlomil desno roko v zapestju. — 12 letni sin preglednika fin. kontrole Radoslav Uršič iz Celja je doma padel in si zlomil desno roko v komolcu. — Pri sankanju si je zlomil desno nogo 13 letni pesnikov sin Anton Jurič iz Mozirja. — Tri prste je odrezal stroj na levi roki v tovarni »Westen« 17 letnemu delavcu Ivanu Zoharju iz Vrh pri Tebarjih.

c Knjigovodstvo na kmetijskih posestvih. Mestno poglavarstvo razglašča: Kmetijska zbornica bo začela meseca marca 1940 uvajati kmetijsko knjigovodstvo pod strokovnim nadzorstvom pri naprednejših kmetovalcih. Oni, ki bi imeli veselje do kmetijskega knjigovodstva, naj se zgledajo do 5. januarja na mestnem poglavarstvu v sobi št. 47.

Ptuj

Ptujске planinke so tudi letos kakor lani pokazale socialni čut ne samo v besedah kot mnogi — ampak tudi v dejanju za obubožane Haloze. Zavedajo se sicer, da pomenjajo njihovi darovi za širne Haloze le kapljo v morje, vendar pa s takim delom vedno glasneje opominjajo vse one, ki bi lahko pripomogli k izboljšanju težkih socialnih prilik v Halozah. Ptujске planinke se vse leto zanimajo za naše Haloze. Ne hodijo tja občudovat mičnih bregov z zlahotno vinsko trto in z belimi zidanicami, temveč spoznavat, kako živi haloški mali človek. Z božičnicami pa prinesejo vsako leto haloški deci malo veselja in sreče. Lani so obdarovale deco pri Sv. Duhu v Halozah, letos pa pri Sv. Andražu. Darove je prispevalo ptujsko občinstvo, CMD 500 din in RK 100 din, za kar jim planinke izrekajo najlepšo zahvalo. Tri ptujске planinke-dijakinje: Gosak Meta, Majcen Neva in Praprotnik Nada so odšle k Sv. Andražu, kjer jim je deca priredila priscen sprejem. Po božični spevoigrji so navdušene planinke obdarovale vse malčke. Najrevnejši so dobili obleke ali pa čevlje, ostali pa šolske potrebščine. Hvaležnost otrok je bilo za planinke najlepše plačilo.

p Hud mraz. Včeraj se je tukaj začutil zelo hud mraz, bilo je 22 pod ničlo. K tlom je legla gosta megla, ki se dolgo ni hotela dvigniti. Po ulicah je bilo videti le malo ljudi, ki so izpostavljali mrazu le nos.

p Na Silvestrovo bodo trgovine odprte od pol 8. do 11. ure.

p Na tepežnico so v Ptuj prihitele cele gručice tepežkarjev. Trgovcem so kmalu pošla pripravljena darila in so jih zato tudi kmalu zavračali, ne da bi jim kaj dali.

p Dve nesreči. Petrovič Jernej, kočar iz Dornave je padel na poledici; Slana Franc, plapec iz Sv. Andraža v Slov. gor. pa je zletel v neki klanec. Oba sta zadobila take poškodbe, da so ju morali prepeljati v bolnišnico.

p Žrtev alkohola. Pri Sv. Urbanu pri Ptuj se je za praznike dogodila krvava žaloigra, ki si je izbrala za žrtve Krambergerja Franca iz Drstelje. Na Božič so se ob večernicah pred cerkvijo spoprijeli vinjeni fantje, ki so kmalu pričeli obračunavati z noži. Pšajt in Horvat iz Trnovskega vrha sta zadala Krambergerju smrtonosne poškodbe, katerim je čez nekaj trenutkov podlegel. Orožniki so storilce že spravili za zapahe.

Zanimivosti

Elektrika v službi poljedelstva

Zanimiv poizkus indijskega elektrotehničnega strokovnjaka za dvig pridelkov

V časopisu »The Modern Review«, ki izhaja v Kalkutti v Indiji, je izšel zanimiv članek o fantastičnih uspehih poizkusih indijskega strokovnjaka za elektrotehniko dr. Nehruja. Svoj čas profesor fizike na univerzi v Alahabadu in zdaj sodnik se je s posebno strastjo zavzel za izboljšanje življenjskih prilik indijskega naroda s pomočjo elektrokulture.

Elektriciteta se že davno uporablja v industriji, poljedelstvu in medicini. Dr. Nehru je prišel na idejo, da s pomočjo električnega polja pospeši rast bilk. — Energija prodre v vsa tkiva, v steblo, daje več cvetja in plodov. Priporoča tudi zalivanje rastlin z elektrizirano vodo. Dr. Nehru je na ta način pospešil rast kulturnih rastlin. Barva listja postane intenzivnejša, mrčes pogine ali pobegne. Plod je tako čvrsto priraščen, da ga ne more odtrgati na vihar ne toča. Plodovi so večji, bolj mesnati in okusnejši. Žetev je 20 do 25% večja.

Z elektrolizo ali namakanjem elektrizirane vode so dosegli, da se popje hitreje odpre, rastlina nastavi sad po potrebi hitreje ali kasneje. Sadno drevje daje na leto trikratni pridelek. Uspelo je vzgojiti rastline, ki dozore le v gotovih krajih.

Polkovnik Noel je v Pešavaru na pod-

STALIN

po prvih neuspehih sovjetske vojske na Finskem sam prevzel vrhovno poveljstvo napadalnih divizij. Vrhovni vojni

svet sovjetoj je odstavil dosežanega poveljnika čet na Finskem, generala Merzjkova. Staljin bo vodil rdečo vojsko iz Moskve, pripravljena se nova ofenziva na finsko mejo.

laga teh navodil napravi poizkuse na sadnem drevju in žitu ter prišel do spoznanja, da je pridelek v obeh primerih brez posebnih stroškov za 30% večji. Prav tako se za 25% poveča mlečnost krav, če se njih hrana namaka z elektrizirano vodo. Govedo postane odpornej-

še proti bolezni in živi dalje časa. Za veterinarje je elektrokultura prava blagodat. Tudi kokoši so po takšnih poizkusih več nesle.

Tako piše gornji časopis. Kaj nato pravijo naši agronomi, je pa seveda drugo vprašanje.

Kirurg operira samega sebe

Dr. Juan Paez, šef kirurg mestne klinike v Havanni, je v navzočnosti številnih zdravnikov in študentov medicincev operiral samega sebe na slepem črevesu. Operacija je popolnoma uspešna. Ko je zdravnik občutil bolečine v trebuhu, je pozval na operacijo kolege in študente, ki so se radi odzvali šefove mu

povabilu. Pred tem kolegijem je s pomočjo bolničarja izvršil dr. Paez najprej anestezijo, nakar se je s pomočjo velikih ogledal sam operiral. Napravil je zarezo, izvlekel razboleli del slepega črevesa in rano zašil. Potem je legel v posteljo in po nekaj dneh zapustil zdrav kliniko.

Strašna noč brodolomcev »Indigirke«

Nedavno se je v vodah na Daljnem vzhodu potopila ruska ladja »Indigirka«. Morje je vrglo na kopno 420 mrtvecev. Kapitan ladje pripoveduje, da je parnik 15. t. m. zapustil Ohotsk in zaplul v smeri proti Vladivostoku. V ponedeljek je nastopil na morju vihar, sneg je preprečil vsako orientacijo, mrzel veter je rezal do kosti.

Ladja je plula vzhodno od Sahalina. V terek zjutraj je pa »Indigirka« nasedla na bali severnega Hokaida. Voda je vdrla v notranjost. Spustili so dva čolna, enega so razbili valovi, drugega je zalilo morje, da se je potopil. Ladja se je

v popolni temi nagnila na stran. Moštvo je z acetilensko svetilko poskušalo prebiti steno ladje in napravilo odprtino, skozi katero je lahko zlezal človek. Mraz je pritisnil na — 10 stopinj C.

— Borili smo se proti ledu in lakoti vso noč. Veliko mornarjev je umrlo od naporov. V sredo zjutraj so nam prišli na pomoč japonski parniki, ki so rešili le del od tisoč potnikov in posadke.

Kakšen otrok! Toliko let sva hranila, da sva prišla semkaj, zdaj se pa noče igrati s peskom in so zmisli, da bi rad — veslal...

KAKO SE USTVARJA JAVNO MNENJE

Odpotoval je Anglež na Francosko, da spozna to deželo demokracije. V Le Havreu se je izkrcal in ker cenijo Angleži močne pijače, je takoj zašel v bližnjo krčmo.

Gosta je postregel natakár z rdečimi lasmi, kar se Angležu ni dopadlo. Prinesel je slabo vino, kar je gosta še bolj razjezilo. Vzel je belježnico in zapisal prve vtise iz Francije:

— Francozi imajo rdeče lase in pijejo slabo vino.

Mobilizacija Čehov in Slovakov v Angliji

Po priznanju češkoslovaške vlade v Parizu in Londonu je dr. Beneš izjavil dopisniku »Exchange Telegrapha«, da je bilo treba v svetovni vojni štiri leta, zdaj le štiri mesece preden so Angleži in Francozi priznali češkoslovaško vlado. Dr. Beneš je posebej naglasil, da gre pri tem za češkoslovaški in ne samo češki narodni odbor. To pomeni, da tvorita Češka in Slovaška še vedno zajednico. Čehi in Slovaki so imeli res nekaj spo-

rov, večina Slovakov je bila nezadovoljna z režimom ter je zahtevala novo zajednico s Čehi na demokratski osnovi.

Čehi in Slovaki v Veliki Britaniji bodo mobilizirani. Kmalu bosta sestavljeni dve češkoslovaški diviziji. Glede sedanjih prilik na Češkem je dr. Beneš dejal: »Način, kako postopajo Nemci s češkim prebivalstvom, je slabši nego je v angleški Beli knjigi prikazan postopek v nemških koncentracijskih taboriščih.

ADMIRAL RAEDER
vrhovni poveljnik nemške vojne mornarice, o katerem so krožile vesti, da je

po izgubi križarke »Admiral von Spee« podal ostavko. Vesti niso bile resnične.

DEFINICIJA NEVTRALNOSTI

Dva človeka sta se pretepała s palicami, tretji je mirno stal ob strani in gledal. Prišel je stražnik in odvedel vse tri na policijo, prva dva na zaslišanje, tretjega kot pričó. Policijski komisar je vprašal: pričó:

- Ti si bil navzoč?
- Da!
- Ali si gledal pretep?
- Sem!
- Ali sta se pretepała?
- Da!
- S čim?
- S palicami.
- Zakaj ju nisi miril?
- Ker ni bilo pri roki tretje palice...

BOŽIČNICA FIJAKERSKIH KONJ

Kakor vsako leto so tudi letos obdarovali v Pragi zadnje fijakerske konje. Letos jih je prišlo le še 12. Nekdaj tako slavni fijakerski poklic umira. Društvo za varstvo živali je razdelilo med konje poslastice, obdarilo je pa tudi njih gospodarje.

MARIJ SKALAN:

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI

46

»Torej veš tudi ti, kje sta.« mu je dejala. »Vsi veste, a nihče mi noče ničesar povedati. Kaj mi prikrivate? Hočem izvedeti!«

»Ne bodi čudna.« je dejal Angabad. »Ničesar ne vem in ti zato tudi ničesar ne prikrivam.«

»Prav tak odgovor sem dobila že drugod.« je dejala Mana in se jezna obrnila preč. Šla je k Yagiriju. Ako ji tudi on tako odgovori, si je mislila, potem je nič na svetu ne more več prepričati, da se ni res nekaj zgodilo, kar ji nočejo ali ne smejo povedati.

»Kje je Mahabali?« je vprašala.

»Ali ga ni tukaj?«

»Ni ga sploh nikjer?«

»Kako, nikjer?«

»Že več dni ga ni domov.«

»Potem najbrže dela.«

»Ali dela morda tudi Ramas?«

Yagirijev glas je postal rahlo nemiren, ko ji je odgovoril:

»Ali se še vedno tako zelo zanimate zanj?«

»Zanimam se za vprašanje, kam sta

nenadoma brez sledu izgnila moj brat in njegov tekmeč?«

»To zveni skoraj kakor terjatev.«

»To tudi je!«

»Nisem vedel, da ste tudi vi tako čisto krvna sestra svojega čistokrvnega brata Mahabalija Patne.«

»Kako menite to?«

»Čisto preprosto, da je vsa rodovina Patna enaka.«

»Vi nas hočete žaliti?«

»Nikakor, cenjena gospodična Mana. Hotel sem le reči, da ste vsi vaše rodovine zelo resolutni.«

»To je napeljevanje pogovora na stranski tir! Toda ne bo vam uspelo! Terjam, da mi poveste, kje je moj brat, kaj se je z njim zgodilo in kje je Ramas?«

»Glede vašega brata vam v resnici ne morem povedati, kje je, a lahko vam zagotovim, da se mu ni prav nič žalega zgodilo.«

»In Ramas?«

»Tega poboljšujemo.«

»Poboljšujete?«

»Da, čisto preprosto poboljšujemo.«

»To se pravi, da ste ga zaprli?«

»Ne bi dejal, da je to zapor...«

»Ampak?«

»Poboljševalnica.«

»Vi ste ga otrpnili!« je vzkliknilo dekle prestrašeno.

»Ne, samo operirali ga bomo. V njegovi glavi je potreben manjši zdravniški poseg.«

»Sedaj vas razumem še manj ko prej.«

»Potem ne izprašujte dalje, kajti sicer nazadnje ne boste sploh ničesar več razumeli!«

»Vi se hočete z menoj šaliti?«

»Ne.« je odvrnil ukazujoče Yagiri. »Prepovedujem vam uradno, da bi se še dalje brigali za stvari, ki vas ne tičejo in so pridržane edino le vodstvu naselbine! Klanjam se!«

Yagiri Seoni se je poklonil in pustil Mano samo. Dekle se je ozrla po dvorani in zagledala od daleč zdravnika Chasija Khana. Odhitela je proti njemu, a ko je opazila da se pogovarja z Rayanijem in filozofom Hampurjem Kamthijem, si ni upala blizu. Sicer je pa sklenila, da ne bo z nikomer več govorila o tej zadevi, ampak jo bo raje sama skušala razvozlati. Po vsem tem, kar je doživela pri Jori, bratu in Yagiriju Seoniju, je bila za trdno prepričana, da se dogaja nekaj, kar ni popolnoma v redu.

Prav nič se pa seveda ni zavedala, kakšen utis je napravilo njeno izpraševanje na Yagirija. Niti slutila ni, da se je ob njenih besedah vzbudil v njem nemir negotovosti. Po tisti Ramasovi rešitvi iz pasti, v katero se je sam ujel, ki je bila skoraj nerazumljiva, se mu ni zdelo nič več nemogoče, da je morda pobegnul tudi iz rok Mahabalija Patne. Mogoče ga je celo napadel in premagal? — Mogoče sta se drug drugega pobila? Mogoče...

Yagiri Seoni je postajal vedno bolj nemiren in se je nazadnje odločil, da po-hiti sam v tisti del podzemlja, kjer so bile delavnice za vsemirsko letalo. Drugemu take preiskave tudi ni mogel zupati, prvič ne zaradi tega, ker tja sploh nihče nikoli ni smel, drugič pa zaradi nevarnosti, da bi kdo odkril kako stvar, ki bi utegnila celo njega samega obremeniti. Nestrpno je čakal konca koncerta, da se je mogel brez vzbujanja pozornosti posloviti in oditi po svoji skrivnostni poti.

Stopil je najprej v delovno sobo Mahabalija Patne. Bila je prazna in poznalo se je, da inženirja že nekaj časa ni bilo v njej. To je Yagirija Seonija še bolj potrdilo v temni slutnji, da nekaj ni v redu.

(Dalec prihodnjič.)

Ma' položi dar domu na oltar

Kultura

Veseloigra „Konto X“

Na Štefanovo zvečer je vprizorilo mariborsko gledališče v režiji g. Milana Košiča to »veselo trodejanko o ljubezni in drugih nemodernih rečeh«, ki sta jo napisala R. Bernauer in R. Oesterreicher, prevedel in mestoma tudi po svoje prikožil jo je pa g. Danilo Gorinšek. »Konto X« spada med tista odrska dela, katerih izključni namen je zabavati občinstvo s prikazom izreka iz življenja ljudi, ki so kakor koli komični. Višjih umetniških pretenzij nimajo, nudijo pa igralcem vendarle priliko za izvrstne kreacije. Igra je bila igrana z velikimi uspehi že na Dunaju, kjer je igral pisar-niškega vodjo znani Hans Moser, v Pra-gi, kjer ga je upodobil Vlasta Burian, in drugod ter je tudi že filmana.

Snov je zajeta iz okolja po svetovni vojni propadle plemenitaške rodovine, ki se ne more živeti v nove razmere, in iz meščanskega vzdušja, ki posega vedno globlje v te »višje« sferne in jih ruši. Odrsko efektne scene in dobro karakterizirane osebe zagotavljajo delu uspeh in igralcem hvaležno uveljavljanje. Režiser g. Milan Košič je veseloigro zrežiral v skladu z njeno vsebino na pre-pričevalen realističen način in ji dal tudi prikupno inscenacijo. Tako ji je tudi s svoje strani pomagal do efekta, ki ni izostal.

Glavni poudarek so pa dali maribor-

ski uprizoritvi »Konta X« vendarle igralci sami. Predvsem velja to za g. Danila Gorinška kot vodjo odvetniške pisar-ne Izidorja Reinsnagla. Z markantno mas-ko, premišljeno figuro in karakteristično celotno igro je ustvaril lik, ki ga more-mo prišteti med najboljše tovrstne na našem odru. To je pokazal tudi sprejem pri občinstvu, ki ga je nagradilo s pri-znanjem ponovno celo pri odprti sceni. Dobro je pogodila tudi ga. Slava Go-rinškova vdovo pl. Waldhofnovo, dočim je gđc. Ema Starčeva ustva-rila izvrstno njeno hčer Ulli in znova dokazala, da je končno našla svojo pravo igralsko noto. Vseskozi pristno je upodobil g. Rado Nakrst mladega, za-ljubljenega odvetnika dr. Schillerja, g. Just Košuta izredno markantnega ban-kiirja Zamorskega, g. Edo Verdonik bolj pasivnega Kurta pl. Waldhofna, g. Ljudevit Crnobori starega korvetne-ga kapitana, g. Milan Košič komičnega restavraterja Wierpekeja, kateremu je po-stavila protiutež ga. Danica Savino-va v vlogi njegove žene Auguste, do-čim sta odigrali ostali manjši vlogi gđc. Marica Križajeva (sobarica Mina) in gđc. Anica Gabrovčeva (stroje-piska).

Kontakt med odrom in občinstvom je bil ves čas intimen in »Konto X« bo nedvomno še več večerov napolnil gledališče.

Louis Adamič pripravlja novo knjigo o Združenih državah

Odkar se je Louis Adamič vrnil z obiska v domovini — o vtisih tega obiska razpravlja obširneje v svoji knjigi »My America« 1938, odlomki so izšli v prevo-du tudi v naših revijah — se je njegovo zanimanje za problematiko izseljencev v novem, ogromnem ameriškem svetu po-globilo in sistemiziralo. Adamič ni be-letrist, novelist, reporter, sociolog, publi-cist v našem pomenu — marveč vse to hkratu. Njegova »Moja Amerika« je ob-sežna knjiga docela statističnih študij, novel z umetniško vrednostjo, razprav in reportaž, ki nimajo nobenega drugega namena, kot doprinesiti svoj delež k osvetlitvi ogromne problematike ameri-škega sveta. In Adamič je prepričan, da sodobno Ameriko ni mogoče razumeti, ne ba di razumeli problem njenih neanglo-saksonskih priseljencev, ki so prišli čez ocean v zadnjih desetletjih. Ti priseljenci so danes sestavni, bistveni del Amerike.

V prospetku za novo knjigo, ki prav za prav ni navaden propekt temveč nekakšna anketa, naslovljena v prvi vrsti na ameriške priseljence vseh narodov (zelo zanimiva, razgibana in vsestranska vprašanja, stavljena starih in novim Amerikancem), pravi Louis Adamič: »Ukvarjal se bom, kar se da temeljito, iz-ključno z emigranti, ki so rojeni Ameri-žanci, vendar različni od Amerikancev stare yankejske sorte, z njihovimi pro-blemi v razmerju do Amerike kot celote kakor tudi s problemi Amerike v razmer-ju do njih samih, s problemi amerikani-zacije in asimilacije, z nejasno podobo

tega še neizoblikovanega sveta in z bo-dočnostjo Združenih držav, kakršno od-pira dejstvo, da se sestav njihovega pre-bivalstva neprenehoma menjava.«

Že v »Moji Ameriki«, v poglavju »Ply-mouth Rock and Ellis Island« je Adamič skušal podčrtati misel, »da Združene dr-žave, kakršne so danes — rasno, social-no, kulturno, religiozno, duhovno, skrat-ka: človeško — niso samo razširjena Ve-lika Britanija in Nizozemska, marveč predstavljajo razširitev vse Evrope, do neke mere celo dela Azije in Afrike; da je sodobna Amerika s svojimi industrija-mi, nebotičniki, neskončnimi železnicami in mogočnimi cestami, morda prav tako rezultat dela in genija emigrantov, ki so se priselili v zadnjih 60 ali 70 letih, ka-kor staronaseljenih Amerikancev, ki so zvečine anglosaksonskega porekla; da Združene države hitro izgubljajo značaj pretežno anglosaksonske dežele, kajti med njihov. prebivalstvom je že okoli 50 milijonov ne-Anglosaksoncev in da je zato nujno potrebna nova koncepcija Amerike.

»K tej sintezi, k temu novemu, sodob-nejšemu pojmovanju Amerike naj pri-speva nova knjiga slovenskega emigran-ta Louisa Adamiča: »Nation of Nations« (Narod narodov). Naslov knjige je po-zvzet po nekem verzu Walta Witmana. Knjiga, za katero Adamič šele zbira ma-terial na svoj originalen in temeljit način, bo izšla, kakor pravi pisatelj v prospek-tu, okrog leta 1941.

LOJZE ŠTANDEKER V AMERIKI

V nedeljo 10. t. m. je uprizorilo delav-sko dramsko društvo »Ivan Cankar« v velikih dvoranah (1000 sedežev) delavske strokovne organizacije v Clevelandu (Ohio) »Prevaro« mladega mariborske-ga književnika Lojzeta Štandekerja. Štandeker je bil povabljen k predstavi, pa se je seveda ni mogel udeležiti. »Pre-vara« je šla tako že z uspehom preko ljubljanskega in mariborskega odra, preko 15 podoželskih odrov ter je s to predstavo predrila tudi med ameriške Slovence. Uprizoritev je pripravila pred-sednica društva Tončka Simčičeva. Društvo postavi na oder vsako sezono pet do sedem slovenskih premier. Prav te dni je dovršil Lojze Štandeker novo dramsko delo »Bogastvo«, v katerem nam predstavi družbo finančnih manipu-lantov in špekulantov, torej je posegel zdaj v meščansko okolje. Svojo novo dramo je predložil ljubljanskemu in ma-riborskemu gledališču.

k. Šesta izdaja Hercegovce »Abecedar-ke«, L. 1922. je izšel prvič hrvaški abe-cednik za samouke, natisnjen v 10.000 iz-vodih; druga izdaja l. 1926. je dosegla tudi 10.000, tretja 1929. leta 50.000, če-rti 1937. leta zopet 50.000, peta istega leta 35.000 in sedanja šesta 50.000 izvo-dov, skupaj torej 195.000 izvodov. Abe-cednik stane 5 din.

k Skopski »Pozorniški list« objavlja v 8. številki razpravo Nike Justinijanovića o Pirandellu, poročilo o Gläserjevem »Priznanju«, portret Stevana Jovanovi-ća, gledališke vesti in več slik.

k Biografije nemških pesnikov. V za-ložbi Cotta v Stuttgartu je pričela izha-jati knjižica življenjepisov nemških pesnikov »Die Dichter der Deutschen«. Doslej so izšle prve tri knjižice, posve-čene Novalisu, E. T. A. Hoffmannu in Adalbertu Stifterju.

Spomnite se CMD!

MALI OGLASI

GENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih strane vsaka beseda 30 pa najmanjša orisovalna za oglašje do 10. — Družbe orisovalni in ženski orisovalni oglašje do 10. — po besedi 10. — znesek za te oglašje do 10. — Debelo tiskane besede se računalo dvojnó. Oglasi do 10. — znesek za te oglašje do 10. — Znesek za male oglašje se plačuje takoj pri naročilu oziroma se vpošilati v pisnu skupni z naročilom ali pa se pošilja položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vsakome odzovevare zlede malih oglasov se mora priložiti znanke za 3 dni

PSIHOGRAFOLOG IN ASTROLOG

S. PARADISO
Kneza Koclja ulica 24
MARIBOR

Psihografolog Vam pokaže smer sreče in blagostanja. — Predložite svoje rojstne podatke in lastnoročni podpis pa Vam opiše Vaš značaj. Odpre Vam zastor Vašega življenja. Pove Vam, s kom in kako se boste poročili. Kako se obvarujete nesporazuma v zakonu. Kako vzgajajte o-ro-ke. Katerih bolezni se morate varovati. Kdaj se podajate v špekulacije, da Vam srečno uspejo. Kdaj stavi e v loteriji itd. Dela na najnovejši znanstveni podlagi grafolo-gije. Njegovim psihološkim anali-zam izraža na tisoče obisko-valcev prirsčne zahvale. Za stroške in dopisovanje je re-cha poslati din 40.— vnaprej.

Zgubljeno

GOSPODIČNA
išče službo pomočnice v kn-hinji ali kaj sličnega. Cenj-ponudbe na: Angela Jellnik. v Puščavi, p. Sv. Lovrenc n. Pohorju. 12711-10

HRANILNE KNJIZICE
bank in hranilnic
VREDNOSTNE PAPIRJE
državne in privne
VALUTE vseh držav
kupi in prodaja
BANČNO KOM. ZAVOD
Aleksandrova 40
PRODAJA SREČK DRŽ.
RAZ. LOTERIJE

Razno

NOGAVICE
(lastni izdelki) rokavice, vol na, odeje, koce, zimsko perilo pletenine, najcenejše »Mara«, trgovina A. Oset, Koroška c. 26 (poleg tržnice) 9879-1

la CVETLIČNI MED
(točen) od din 15.— naprej. O. Črepinko, čebelarstvo, prodajalna čebelarstva društva Maribor, Zrinskega trg št. 6. 9789-1

NE POZABITE
si nabaviti najboljšo vino v gostilni »Prešernova klet«, Gosposka ulica. 12299-1

BUČNO OLJE
novo, dobro in vedno sveže, nudi Tovarna bučnega olja, Maribor, Taborska 7. 12605-1

PRIMORCI!
Ob sobo: ah dobite primor-sko orodje, fanče i dr. stolni-ca Glavni trg, pred gostilno Tscheligi. 12726-1

CENJENIM GOSTOM
naznanjam, da prevzamem na Silvestrovo gostilno na Kralja Petra c. 51. Studenci, prej g. Pliberšek. Postregla bom v najboljšim svečinskim vinom ter toplimi in mrzlimi jedili. Tudi zavrteli se boste lahko. Za obilen obisk se Vam priporoča gostilničar-ka Žizek. 12708-1

Prodam

KROMATIČNA HARMONI-KA

kontrabas in gitara se pro-da. Cankarjeva 14. pritičje, vrata 3. 12727-4

SPALNICA IN JEDILNICA
ugodna na prodaj. Meljska ce-sta 29. skladišče. 12713-4

ŠIVALNI IN STROJ ZA ENTLANJE

ter omaro poceni prodam. Kolodvorska 3. levo. 12699-4

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhom oddam boljsemu gospodu. Kolodvor-ska 3. pritičje, desno. 12710-7

SPREJME SE GOSPOD
na stanovanje in hrano. Vprašati v trgovini Meljska c. 57 12701-7

Spomnite se CMD!

Sobo išče

OPREMLJENO SOBO
išče gospodična. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 12700-8

Stanovanje

STANOVANJE
lepo 3-sobno oddam s 1. ja-nuarijem. Vrtna ul. 8-I. 12668-5

Sluzbo dobi

IŠCEM HLAPCA
pridnega, za vožnjo lesa iz gozda. Plača 300—400 din mesečno z vso oskrbo. Pis-mene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Stalno«. 12721-9

Takoj sprejemem
PRODAJALKO
za slaščičarno, Gobec, Studen-cl. Aleksandrova 45. 12712-9

GOSTILNIŠKO KUCHARICO
samostojno sprejemem tako. Naslov v ogl. odd. »Večerni-ka«. 12706-9

VINO

NA KALVARIJI
po 7- dn od 5 litrov naprej
B. JOE prej Dr. J. n

Kam, kje!

Ako ljubite zares pristno do-bro kapljico, naročite jo pri Senici. Ulica kneza Koclja. Na dom precejšen popust ka-kor vedno. Na Silvestrovo prijetna zabava. 12728-17

GOSTILNA »BALKAN«
V soboto, nedeljo in pone-deljek pojedina domačih ko-lin, tudi razna druga jedila in prvovrstna kapljica. V no-deljo silvestrovanje, domače zabava. Se priporoča Sešine. 12704-17

GRİČ - OSET
Preročščta. Silvestrovanje. Vina sortirane avtogaraje. Vina sortirane sladka po 8, 10, 12 din liter. 12705-17

Aka

želite oglaševati,
pokličite telefon:

ZAHVALA

Ob priliki izgube našega očeta in ste-rega očeta, gospoda

Mihaela Megliča

zasebnika
izrekamo zahvalo vsem za izražena so-žalja.

Posebno se zahvaljujemo ž. duhov-sčini, ženski zvezi, pev. društvu »Zarja«, gas. četki Pobrežje, Kol. društvu Pobrež-je, kol. društvu »Perun« ter vsem obča-nom, ki so pokojnika spremili na nj-govi zadnji poti.

Maribor, Pobrežje, 28. dec. 1939.

ZALUJOČI OSTALI.